

IVP voor ouders komt goed van pas

• Ingrid Pols, Goes

*geleerd
zoveel
mogelijk
mediatie
toe
te passen*

In augustus 1987 werd mijn zoon Bart, met Down's syndroom, geboren. Vanaf dat moment veranderde er veel voor mij, mijn gezin en omgeving. Niet alleen was er de continue zorg om zijn gezondheid, al direct bleek dat we verschrikkelijk veel moesten 'doen' om Bart erbij te houden. Gelukkig kwamen we al snel de Stichting Down's syndroom op het spoor. De stichting voorzag in up to date informatie en gaf daarmee handen en voeten aan ons gevoel veel te moeten doen. De term early intervention deed zijn intrede en werd gaandeweg een lijfspreuk. Iets in handen hebben om met je kind te werken aan zijn ontwikkeling gaf een goed gevoel. Dat het met Bart vaak anders uitpakte dan ik verwachtte, stimuleerde mij verder te blijven zoeken naar manieren hem iets te leren. Ik bleef er heilig van overtuigd dat ook Bart mogelijkheden genoeg in zich

had. Toen er dan ook een aankondiging voor een oudercursus IVP verscheen, heb ik mij daarvoor opgegeven. Met Bart zat ik op een dood spoor en had daarom dringend behoefte aan nieuwe impulsen. Dat het vaak om impulsen gaat, had ik geleerd van de keren dat ik een congres over D S bezocht had. Van de oudercursus IVP had ik geen voorstelling, maar het feit met meerdere ouders te leren, werken en ervaringen uit te wisselen, trok mij wel aan. Eenmaal op cursus bleken het pittige dagen te zijn. Afwisselend kregen we de theorie en de instrumenten gedoceerd. De instrumenten moesten we ook nog zelf leren beheersen en niet te vergeten leren een mediator te zijn! Dat vergde best wel wat, hoewel er ook af en toe het gevoel van 'dat doe ik al' was. Na een zware dag, later avond + dag, werden we naar huis gestuurd met een

opdracht die de keer daarop besproken zou worden. Deze opdrachten zorgden voor het je eigen maken van het materiaal en gaven een inzicht of je met je kind op deze manier aan de slag kon. Omdat dat niet altijd lukte, leverde dat binnen de groep discussie en aangepast materiaal op. Terug kijkend heb ik de cursus als leerzaam ervaren met zeer enthousiaste docenten. Mijn zoon is nog te jong om met de instrumenten in onaangepaste vorm aan de slag te gaan, wel heb ik geleerd zoveel mogelijk mediatie toe te passen. Sinds kort weten we dat Bart coeliakie heeft, dit is mogelijk ook de oorzaak van zijn 'niks willen' eten, spelen, leren, etc. Nu volgt hij daar een glutenvrij dieet voor en verwachten we dat hij zienderogen op zal knappen. Voor hem zie ik een inhaalmanoeuvre en daarbij komt Feuerstein ons goed van pas.

Verslag van een CCYC-cursus

• Franka Stevens, Venray

In november 1992 heb ik een drie-daagse cursus CCYC, Bright Start (Cognitieve Curriculum for Young Children, cognitieve ontwikkeling bij kleuters), ontwikkeld door H. C. Haywood en collega's, gevolgd in Gent, België. Drie dagen voor de sluitingsdatum van aanmelding hoorde ik van een kennis, die ook een kind met ontwikkelingsachterstand heeft, dat er een cursus Haywood, voor kinderen met een mentale leeftijd van drie tot zes/zeven jaar, was. De kosten waren, voor de drie-daagse cursus inclusief twee vervolgdagen, f 950,- exclusief overnachtingen. De organisatie was in handen van de Stichting Integratie Gehandicapten en werd gegeven door J. Warnez. Na hier en daar wat informatie ingewonnen te hebben, o. a. bij het SDS-bureau, want 'Haywood' was voor mij nagenoeg onbekend, heb ik toen vrij snel beslist dat ik zou gaan. Marleen, mijn dochter met Down's syndroom, was toen ruim vijf jaar oud en als ik wat met de cursus zou willen doen dan moest ik nu gaan. De denkbeelden van Feuerstein en Haywood komen in grote lijnen overeen en over de denkbeelden van Feuerstein had ik reeds eerder informatie ingewonnen. Deze cursus was opgezet voor hulpverleners, op een groep van twintig personen waren er drie ouders. Tijdens de cursus was er vooral de eerste dag veel theorie. De tweede en derde dag werd een 'CCYC-dag' beschreven en geleerd om te gaan met het cursusmateriaal. Op de twee vervolgdagen werd door middel van zelf gemaakt videomateriaal, gemaakt tijdens de in praktijk gebrachte 'Haywood lessen', de praktische toepassing geëvalueerd.

Het algemene doel van de cursus is hulpverleners te leren de fundamentele denkvaardigheden bij kinderen te oefenen, c. q. te ontwikkelen, die een noodzakelijke voorwaarde zijn om leerstof te verwerven en die toe te passen bij probleemoplossing, rekening houdende met hun leeftijd. Dus leren je verstand te gebruiken, het beter te benutten. Belangrijke aspecten hierbij zijn intelligentie, cognitie (wat geleerd kan worden) en de intrinsieke motivatie (uit zich in leergierigheid, enthousiasme om te leren, ontdekken en er plezier in hebben). Ook werden begrippen

Marleen Stevens

begrijpen, zijn reactie te overdenken (meerdere mogelijkheden te overwegen), te geven en te controleren, met andere woorden: het verwerken van een signaal tot reactie. Het kind moet hiervoor leren 'plannen' in stappen.

Mediatie is een levensstijl. Het is van belang zelf een goede mediator te worden door onder andere wat-, hoe-, waar- en waarom-vragen in de omgang met het kind in te bouwen (zoals 'Waar heb je dat al eens meer gezien?') en altijd alles duidelijk uit te leggen.

'Bridging' is een mediatietechniek; bruggen leggen naar school, thuis, vrije tijd, heden en verleden. 'Bridging' moet je eigenlijk de hele dag tijdens alle activiteiten toepassen.

Het cursusmateriaal (1000 blzn. in het Engels) bestaat uit zeven 'units' (zelfregulering, kwantitatieve relaties, vergelijken, rolname, classificeren, seriëren en discrimineren). Deze zijn ieder op zich weer onder te verdelen, qua opbouw vergelijkbaar met het early interventionprogramma. Het zijn wel compleet te gebruiken cognitieve lessen. Deze komen voor als onderdeel van een CCYC-dag waarbij in kleine en grotere groepen gewerkt wordt en soms ook individueel. Tijdens zo'n dag staat een cognitieve functie centraal, die je als een principe omschrijft voor het kind: 'DAT' gaan we leren vandaag. Het principe is het doel.

Dat loopt als een rode draad door al de activiteiten van de dag. Het wordt op verschillende manieren aan het kind aangeboden door middel van bridging en de bouwstenen met de instrumenten (een basishouding!). Op het einde van de dag wordt er geëvalueerd: wat hebben we geleerd vandaag?

De Haywoodmethode is heel verbaal en mediatief. Je kunt het flexibel gebruiken. Het is zeer nuttig en waardevol om achtergronden te horen waarom je zo met je kind, met kinderen, moet omgaan. Het benadrukt net als het early interventionprogramma een alerte opvoeding. Het is gericht op zelfstandigheid, een positief zelfbeeld en het kind inzicht geven in eigen mogelijkheden. Voor mij was heel duidelijk dat je heel veel moet praten, uitleggen en vertellen maar daarbij zoveel mogelijk het kind moet laten denken door middel van hoe-, wat-, waar- en waarom-vragen. Het is van belang dit als een gedrag te zien. De SDS beoogt dat en ook Feuerstein. Probeer een goede mediator te zijn, er uit te halen wat er in zit, geef het kind zelfvertrouwen en laat het kind kind zijn.

Ik heb met het cursusmateriaal minder gedaan dan ik verwacht had omdat ik op de eerste plaats ook moeder ben van vier jonge kinderen. Van de totale cursus heb ik veel geleerd wat betreft achtergrond, plannen en mediatiestijl.

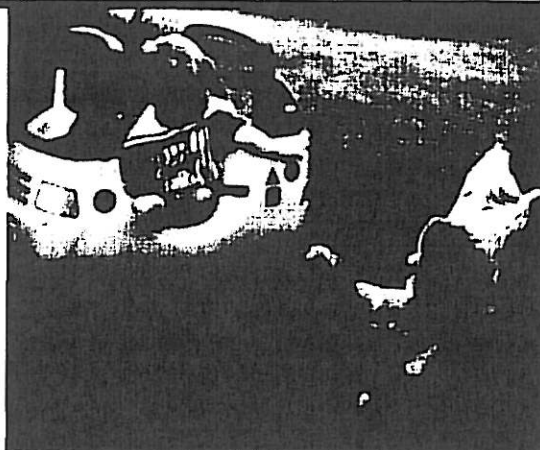
uitgelegd: mediëren, bridging en de opbouw van een cognitieve functie.

veel
geleerd
over
mediatie-
stijl

Cognitieve functies zijn de bouwstenen van het denken, het leren leren, bijvoorbeeld aanpakgedrag, precisie en nauwkeurigheid, probleemidentificatie. Het cement voor die bouwstenen zijn zaken als persoonlijke zingeving, zelfvertrouwen. Door de cognitieve functies op een bepaalde manier, namelijk gemedieerd, aan te bieden wordt het leervermogen gestimuleerd. Een kind reageert eerder als er gemedieerd wordt, het wordt geholpen een signaal te herkennen, te

Trotse oma

Als trotse oma van een kindje met Down's syndroom stuur ik u een foto van Femke Claessens uit IJsselsteijn. Femke is in April twee jaar geweest en we zien haar bijna iedere dag (ze woont in dezelfde straat). Ze geeft goed aan wat ze wel en niet wil en omdat we haar zo vaak zien, begrijpen we haar brabbeltaaltje ook zo goed. Ze heeft een broertje van acht maanden, Jelle, en

die noemt ze Lelle. Daar is ze gek mee. Als ze opa zegt, dan wijst ze naar haar hoofdje. Opa draagt meestal een pet. Zoals u kunt zien, is ze niet bang van kippen. Als we ze gaan voeren eet ze het brood meestal zelf op. Groetjes van zomaar een opa en een oma.

Mevr. Jenniskens-Philipsen
IJsselsteijn (L.)

'Laat me niet zoals ik ben'

• Marian de Graaf-Posthumus, Wanneperveen

In het boek 'Laat me niet zoals ik ben' krijgen de schrijvers 333 blzn. lang uitgebreid de ruimte om hun ideeën over structurele cognitieve modificeerbaarheid en gemedieerde leerervaring uiteen te zetten. Zij doen dat door ons kennis te laten maken met verschillende kinderen die om welke reden dan ook minder goed functioneren dan de norm. Zelfs zodanig dat hun ouders en onderwijzers geen mogelijkheden zagen hen te begeleiden, laat staan iets constructiefs met hen te doen. De omgeving knapte op ze af of ze werden verder gevrijwaard van alle impulsen van buitenaf die hen weer een faalervaring zou kunnen bezorgen. De schrijvers noemen dat 'passieve acceptatie'. Daar stellen ze een houding van 'actieve modificatie' tegenover die, in tegenstelling tot de passief accepterende houding, duidelijk aangeeft dat de ouder of begeleider weigert zich neer te leggen bij de handicap van de betrokkene.

*gemedieerde
leer
ervaringen*

De theorie van de structurele cognitieve modificatie komt voort uit de actief modificerende benadering. Ze bepleit de permanente inschakeling van alle hulpbronnen vanuit de omgeving om niet alleen het potentieel van de betrokkene te verhogen, maar ook zijn gevoeligheid voor modificatie. Een begeleidende ouder of leerkracht zal zich als een mediator tussen het kind en de wereld plaatsen en de stroom van prikkels selecteren, ordenen en zo doelbewust sturen, opdat ze in cognitief en sociaal opzicht zin en betekenis krijgen: een z. g. gemedieerde leerervaring. De auteurs leiden ons via de effecten van de gemedieerde leerervaring en de redenen waarom deze ook uit zou kunnen blijven, via allerlei voorbeeldfiguren naar de basis van early intervention.

Een bij ons nog altijd heet hangijzer, de in Israël nog al eens toegepaste plastische chirurgie voor kinderen met Down's syndroom, komt ook uitgebreid aan bod in de vorm van een zeer duidelijk en genuanceerd hoofdstuk. Voor mij is dit de beste publicatie die ik daar tot nu toe over las.

Het Instrumenteel Verrijgings Programma

Komen we tenslotte bij de kern van de zaak: de door de schrijvers ontwikkelde leerpotentieeltest ('Learning Potential Assessment Device = LPAD) en het Instrumenteel Verrijgings Programma (IVP) dat elders in dit blad (Update) uitvoeriger beschreven wordt. Het eerste deel van het boek geeft zeer wijdlopieg Feuersteins antwoord op de kwestie van de cognitieve herontwikkeling en het uitbouwen van intelligent gedrag. Daarbij stelt hij dat structurele cognitieve modificeerbaarheid mogelijk is en een uniek kenmerk van de mens. Door middel van de bepaling van het leerpotentieel (LPAD) biedt Feuerstein een dynamische meetmethode om vast te stellen in hoeverre het individu structureel te beïnvloeden is door zowel formele als informele leermomenten. Daarna wordt het modificatieproces voortgezet met het Instrumenteel Verrijgings Programma (IVP) met het doel de leercapaciteit te vergroten en te ontwikkelen. Uiteindelijk moet dat alles leiden tot een proces dat nooit eindigt.

Ik vraag me af of zo'n dik boek als dit nu echt wel nodig was.

(Zelf heb ik grote weerstand tegen dikke boeken!) De schrijvers hebben volop de ruimte gekregen, maar door de vele casuïstiek wordt het langdradig. Aan de andere kant is deze materie ons ouders van kinderen met Down's syndroom misschien zo bekend dat ons dat opvalt, terwijl anderen meer onderbouwing nodig hebben. Daarnaast geeft die casuïstiek de lezer niet echt het idee dat er een wetenschappelijke onderbouwing is voor het geheel. Uit de vakliteratuur is ook bekend dat die uitgesproken mager is. Nu hoeft dat niet echt een ramp te zijn. Dat is hier met name het geval omdat je met je klomp kunt voelen dat het hier bedoelde actief ontwikkelende onderwijs, evenals de daaraan voorafgaande leerpotentieeltest, beide goede zaken zijn, waaraan moeilijk een nadeel te ontdekken valt.

Alleen Peetje is het boek al waard

Ik heb genoten van de verschillende bijdragen van ouders, zoals van Netty Engels over haar dochter Peetje (zie ook D+U.22). Alleen haar relaas is de aanschaf van het boek al dubbel en dwars waard. Voor insiders is ook het wel en wee van Jason Kingsley herkenbaar, een Amerikaanse jongen met Down's syndroom die samen met een vriend een bestseller schreef. Het zijn meeslepende verhalen, die voor andere ouders zeer stimulerend zijn. Het moet ook voor Feuerstein een genot zijn geweest zulke actief ontwikkelende ouders (mediatoren) te ontmoeten en het resultaat van die levenshouding bij hun kinderen te zien. Dat houdt echter ook in dat Peetje zowel als Jason beiden al uitstekend functionerende kinderen waren, voordat er met het instrumenteel verrijgingsprogramma werd begonnen.

Raakvlakken met early intervention

Verder mag het u duidelijk zijn geworden dat het gedachten-goed van Feuerstein sterk overeenkomt met dat van propagandisten van early intervention, zoals ikzelf. Ook wij ouders en begeleiders van kinderen met ontwikkelingsachterstand, die zelf met die kinderen werken met behulp van een early intervention programma, zijn gewend vooral niet af te wachten tot het kind ons aangeeft, dat het misschien wel belangstelling voor iets zou kunnen krijgen (passieve acceptatie). Wij nemen veel meer het kind op sleeptouw in de richting van het volgende stapje in de ontwikkeling op basis van de kennis van zijn of haar functioneren. Net als Feuerstein en Vygotsky zijn wij voorstanders van actief ontwikkelend onderwijs. **Er zijn zoveel raakvlakken tussen de uitgangspunten van beide werkmethoden, enerzijds early intervention en anderzijds IVP (Feuerstein)!** Bij het werken met een early intervention programma, zoals wij dat vanuit de SDS propageren, worden niet alleen taken op een goede volgorde in alle mogelijke ontwikkelingsdomeinen aange-reikt, maar wordt ook veel aandacht besteed aan het leren die taken uiteen te rafelen in deeltaakjes, zodat ze voor zelfs zeer zwak functionerende kinderen haalbaar worden. In de praktijk is dat ook op te vatten als een soort ad hoc leerpotentieeltest. Daarbij wordt immers vastgesteld tot waar een kind goed scoort. Dan volgt een periode

van oefening en hulp en tenslotte een post-test waarbij men als het ware vaststelt wat er intussen is bijgeleerd. Het aanbieden van die taken moet dan vervolgens plaats vinden in een zo generaliseerd mogelijke situatie. Er mag geen sprake zijn van training, maar van het werkelijk eigen maken van de nodige vaardigheden en het gebruik daarvan in volgende, andere situaties. Feuerstein noemt dat 'bridgings'. Die staan qua bedoeling echter zeer dicht naast het generalisatieconcept uit de early interventionwereld en zijn daardoor dus zeker niet helemaal nieuw. Je kind goed op een early interventionmanier begeleiden maakt je als ouder of begeleider al tot mediator (zie de Update voor een uitgebreide vergelijking tussen IVP en het early interventionprogramma Small Steps).

Eerder mediatie dan werkbladen

Ik geloof zeker, dat onze kinderen met Down's syndroom iets met de de IVP-instrumenten zullen kunnen, mits hier en daar uitvergroot, maar bij mijn eigen zoon van tien jaar kies ik er op dit moment bijvoorbeeld nog niet voor. Waarom niet? Omdat mijn kind, en zovele kinderen met hem, de hele dag op school zitten en om zich daar enigszins te handhaven ook nog veelvuldig huiswerk moeten maken. Werken met de instrumenten van Feuerstein betekent dan weer een poosje langer stil aan een tafeltje zitten. Intussen is er echter wél veel voor te zeggen

om continu de principes van Feuerstein, oftewel het actief ontwikkelend onderwijs in al zijn vormen, toe te passen in uw early intervention-/opvoedingspraktijk van alledag. Je kunt daarbij beter een continu gegeneraliseerde situatie nastreven, waarin je zelf, als mediator, bridgings tracht te slaan naar andere situaties en andere ontwikkelingsdomeinen. Ik zou mij kunnen voorstellen dat dit boek voor vele ouders die hun kind actief met early intervention begeleiden een feest van herkenning zal zijn. Voor die ouders die early intervention te dwingend en te rigide vinden overkomen en die moeite hebben om er vrij en speels mee om te gaan, zou dit boek een eye opener kunnen zijn, die hen krachtig stimuleert een actief ontwikkelende en mediërende houding te zoeken, ook bij het werken met het early interventionprogramma. Als mediator kun je het kind op alle terreinen verder helpen dan het gekomen zou zijn, wanneer je het alleen had laten tobben met zijn of haar ontwikkeling. Er is altijd winst te boeken, hoe klein ook. Je hebt eenvoudig niets te verliezen. Ook daar ben ik het eens met Feuerstein. Laat je kind niet zoals het is, is evenzeer mijn eigen credo als het zijne.

R. Feuerstein Y. Rand, en J. E. Rynders (1993), 'Laat me niet zoals ik ben; een baanbrekende methode om de cognitieve en sociale ontwikkeling te stimuleren', Lemniscaat, Rotterdam, ISBN 906069886X

toepassen
in de
praktijk
van alledag

Gehoord . . .

Gehoord op de tribune bij het Wereldkampioenschap Voetbal voor mensen met een verstandelijke handicap in Hoozevee van 20 augustus tot 2 september j. l.:

Toeschouwer 1:

'Moet je eens kijken! Twee mongolenmensjes!'

Toeschouwer 2:

'Zouden dat nou mannetjes zijn, of vrouwtjes?'

Toeschouwer 1:

'Ja, dat kun je ook bijna niet zien bij ze'.

(Gelukkig is dit gesprekje niet typerend voor de uitstekende sfeer in het stadion.)

De cursus voor IVP-docenten

• Marian de Graaf-Posthumus, Wanneperveen

De Stichting ter Bevordering van de Cognitieve Ontwikkeling (StiBCO) is de organisator van de cursus Docent Instrumenteel Verrijkings Programma (IVP). Deze cursus is vooral bedoeld voor onderwijsgeven- den of anderszins vakmatig geïnteresseerden, zoals orthope- dagogen, remedial teachers, groepsleiders, etc. Marian de Graaf nam eraan deel.

Ik heb deze cursus gevolgd om na te gaan of een moeder van een kind met Down's syndroom er iets mee zou kunnen met haar eigen kind. In verband met de doel- groep die wij als SDS op sleep- touw hebben wilde ik meer we- ten over de toepassingsmogelijk- heden ervan. Het is onze erva- ring dat ouders - heel begrijpe- lijk - de neiging hebben om alles te willen doen om hun kinderen zo goed mogelijk te begeleiden en te stimuleren. Zij getroosten zich daartoe geweldige offers. Hun drijfveer daarbij is natuur- lijk de hoop dat hun kind beter zal gaan functioneren.

Ouders helpen kiezen

De SDS beschouwt het als haar taak ervoor te zorgen dat ou-

ders goed geïnformeerd worden over medische zowel als pedago- gische aspecten van Down's syn- droom. Bij het verzamelen van de daarvoor benodigde informa- tie laat de SDS zich vooral leiden door recent wetenschappelijk on- derzoek. Veel ouders hebben het gevoel dat zij geen goede ouder zijn als ze niet alle denkbare we- gen bewandeld hebben. Daarom lezen zulke ouders over early in- tervention en volgen ze cursus- sen op alle mogelijke gebieden, etc. Kortom, ze zijn er maar druk mee! Het geeft hen het ge- voel, dat ze zo toch alles voor hun kind doen. Maar intussen la- ten ze dat misschien wel thuis achter bij een oppas, die er hele- maal niet zo heel veel mee on- derneemt. Daarom is het van het grootste belang dat ouders een reëel beeld krijgen van de resul- taten van een bepaalde methode en de werkbelasting die het vol- gen daarvan met zich mee- brengt. Daarnaast moeten ze worden geïnformeerd over wat hun kind moet kunnen om zin- vol met een bepaalde begelei- dingsvorm te kunnen werken. We horen helaas nogal eens van ouders van jonge kinderen, die bijvoorbeeld niet met early in- tervention werken, omdat ze er niet toe komen om zelf zo ge- structureerd aan de ontwikke- ling van hun kind te werken, maar die wél overwegen een

StiBCO-cursus te gaan doen. Aan de ene kant onderschatten die dan misschien hun eigen mo- gelijkheden van dit moment, ter- wijl ze aan de andere kant waar- schijnlijk overschatten wat ze - niet bereid als ze waren om ge- structureerd aan de ontwikke- ling van hun kind te werken - te zijner tijd met de IVP-werkbla- den kunnen bereiken.

Ontwikkeld onderwijs

De SDS heeft al speurend naar relevante informatie rond de ideeën van Feuerstein een gro- te liefde voor actief ontwikke- lend onderwijs opgevat, mede omdat dat zo duidelijk aansluit bij early intervention (zie de Update in dit nummer). Maar daarbij willen we wel nadruk- kelijk vaststellen dat actief on- twikkeld onderwijs meer be- helst dan Feuerstein alleen. Ook early intervention is actief ontwikkelend onderwijs. Aan de andere kant is de weten- schappelijke onderbouwing voor het effect van het werken met de IVP-instrumenten voor- zichtig gezegd uitgesproken mager. Ik verwacht wel dat er binnen alle instrumenten werk- bladen zijn die door onze kin- deren met Down's syndroom te volbrengen zijn. Ik denk dan met name aan kinderen die met een early intervention pro- gramma begeleid zijn en die daardoor op een ontwikke- lingsniveau gekomen zijn waarin zaken als lezen, schrij- ven en rekenen tot de mogelijk- heden zijn gaan behoren, ook al hoeven ze dat nog niet per sé te kunnen. Overigens is het van wezenlijk belang dat de in- strumenten dan naar beneden toe 'uiteengerfeld' worden. Daarmee bedoel ik dat de bege- leider taakanalytisch naar het werkblad zal moeten kijken en bijvoorbeeld te voren gesprek- ken zal moeten voeren over za- ken die in dat werkblad aan de

***And why did they become bloody idiots?
Because we've treated them like bloody idiots!***

***(En waarom werden het stomme idioten?
Omdat we ze als stomme idioten behandeld hebben!)***

Uitspraak van Paul Berry, tijdens een voordracht op het laboratorium voor Klinische Psychologie van de RU-Groningen op 18 mei 1987. Prof. dr. Berry is een bekend onderzoeker op het gebied van Down's syndroom 'uit de stal van Cunningham'. Op het moment dat hij zijn uitspraak deed was hij hoofd van het Department of Pedagogics and Scientific Studies in Education aan de James Cook University in Townsville, Australië.

orde komen. Verder moet het werkblad 'in stukjes geknipt' worden aangeboden, zodat er bij het kind geen blokkeergedrag op zal treden, omdat de veelheid aan informatie per werkblad bedreigend overkomt. Dat kan heel vaak zonder de bedoeling van het werkblad te doorkruisen. Alleen al door delen ervan eenvoudigweg wat uit te vergroten kan veel gepriegel, met handjes die motorisch toch al vrij zwak zijn, worden vermeden. Het kan toch nooit de bedoeling zijn dat de uitvoering van de werkbladen, die bedoeld zijn voor cognitieve ontwikkeling, leidt tot tegenzin en uiteindelijk afwijzing ervan, bijvoorbeeld vanwege motorische problemen? Zou Feuerstein dan zeggen dat 'mijn' kinderen te zwak zijn voor dit materiaal? Kom nou! Het elders beschreven boek van zijn hand gaat grotendeels over onze kinderen. Daarom is het zo jammer te moeten vaststellen dat ik de boven beschreven kennis niet op de IVP-cursus op deed maar 'werkende weg' als moeder van een kind met Down's syndroom. De docent op de cursus had geen ervaring met onze groep kinderen en dat is een grote omissie aangezien Feuerstein juist zo duidelijk is over de mogelijkheden die hij voor onze kinderen ziet met dit materiaal. Hoe knap het materiaal overigens in principe ook mag zijn, voor een kind van tien jaar uit dit deel van de wereld en deze tijd vind ik het uitermate saai. Ik vind de tekeningen slecht en fantasieloos en de typografische verzorging uitermate ouderwets. Het nodigt een kind bepaald niet uit. Het pedante kwalletje op de omslag van de ringband is van een ongekend hoog truttigheidsgehalte. In de trein op weg naar de IVP-cursus schaamde ik me er zelfs bijna voor! 'Eén minuutje, ik denk na!' heet dat mannetje ons te zeggen vanaf de ringband. Ik kan me niet voorstellen dat dat anno 1994 niet anders, 100 keer beter, maar vooral ook effectiever en motiverender naar de doelgroep toe, vormgegeven kan worden. Dat zou de impact van het pakket toch alleen maar zeer verhogen.

Voorblad hoofdstuk uit cursusboek

Een betere mediator?

Ben ik nu dan een betere mediator geworden door deze cursus? Nee, nauwelijks. Daarvoor zijn we veel te veel bezig geweest met het uitwerken van instrumenten op het niveau van bijna volwassen VSO-MLK-leerlingen, ver weg van mijn doelgroep. Had ik wat ik weet over mediatie en de ideeën van Feuerstein derhalve niet effectiever gewoon uit een boek kunnen halen? De enorme tijdsinzet die voor deze cursus nodig was leidt tot een duidelijk antwoord: ja! Het lezen van een goed Nederlandstalig boek (en dat hebben we nu dus!) ligt dan veel meer voor de hand. Waar had ik in diezelfde tijd die ik nu aan de cursus besteed heb niet allemaal voor mijn kind over kunnen mediëren? Ook aan de kostenkant zal onmiddellijk duidelijk zijn dat een boek de voorkeur verdient.

Toch een waardevolle ervaring

Geheel los van het bovenstaande, heb ik voor mijzelf deze cursus een waardevolle ervaring gevonden. De gedrevenheid van de docent die uitstekend les gaf en de contacten met gemotiveerde medecursisten, allen met een onderwijsachtergrond, heeft mij persoonlijk goed gedaan. Zij al-

len waren doordrongen van het feit dat een leerkracht of begeleider een mediator dient te zijn en dat het wezenlijk is actief ontwikkelend onderwijs aan te bieden in plaats van de in ons land zo gangbare volgende aanpak. Dat heeft me vertrouwen gegeven dat er meer mensen zijn die zoeken naar mogelijkheden voor actief ontwikkelend onderwijs. Een domper op mijn vreugde is echter dat er op deze IVP-cursus een belangrijke groep docenten ontbrak, namelijk diegenen die kinderen met Down's syndroom in hun groep hebben. In feite gaat het daarbij om twee volledig van elkaar verschillende subgroepen, te weten leerkrachten van basisscholen die integratie bedrijven en hun collega's uit het ZML-onderwijs. Weten die dan alles al of zijn zij juist passief accepterende, volgende onderwijzers? Daar zit ook nog een andere kant aan. Omdat juist die leerkrachten ontbreken zullen de docenten aan deze IVP-cursussen nooit adequaat in leren spelen op de specifieke vragen vanuit deze twee groepen. Daardoor is het gevaar groot dat kinderen met Down's syndroom niet of nauwelijks zullen profiteren van het gedachtengoed van Feuerstein.

ZML-
onderwijs
ontbrak